

Vergaderjaar 1985–1986

17 495

Wijziging van de Warenwet

Nr. 15

EINDVERSLAG

Vastgesteld 3 oktober 1985

De vaste Commissie voor de Volksgezondheid¹ heeft, na kennisneming van de nadere memorie van antwoord (stuk 17 495, nr. 12) de volgende vragen en opmerkingen naar voren gebracht. Met de beantwoording van de hier geformuleerde vragen en opmerkingen acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Hoofdstuk 1: Inleiding

De leden van de V.V.D.-fractie constateerden met spijt, dat in de nadere memorie van antwoord door de ondertekenaars van het voorliggende wetsvoorstel nogal eens een kregelige toon wordt aangeslagen en dat er – bij herhaalde vragen – veelvuldig wordt verwezen naar de memorie van antwoord en de memorie van toelichting. De aan het woord zijnde leden betreurden dit in hoge mate.

Door het stellen van herhaalde vragen wilden de aan het woord zijnde leden twee dingen benadrukken.

Ten eerste, dat het hun ernst was met hun ongerustheid over bepaalde voorstellen, zoals gedaan in het wetsvoorstel. Ten tweede, dat het gestelde in de memorie van toelichting of de memorie van antwoord in hun ogen onduidelijkheden bevat of onbevredigend is.

Deze leden zagen het als de normale gang van zaken, dat bewindslieden blijven proberen fracties te overtuigen van hun voorstellen door bepaalde onderdelen op een andere manier te verduidelijken dan in de voorgaande schriftelijke stukken, zelfs al vindt men de opmerkingen onzinnig of overbodig.

De leden van de fractie van D'66 wilden in het eindverslag alsnog de gelegenheid te baat nemen enkele opmerkingen te maken over de wijziging van de Warenwet. Hoewel zij tot hun spijt niet aan het nader voorlopig verslag hadden kunnen deelnemen, wilden zij de regering toch complimenten met de bijzonder duidelijke en overzichtelijke nadere memorie van antwoord.

1.1. Deregulering

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. konden ermee instemmen dat Warenwetbesluiten waaraan de zin is komen te ontvallen, worden

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), voorzitter, Cornelissen (CDA), Dees (VVD), Weijers (CDA), Müller-van Ast (PvdA), Terpstra (VVD), Wöltgens (PvdA), Lansink (CDA), ondervoorzitter, Borgman (CDA), Toussaint (PvdA), Mik (D'66), Leerling (RPF), De Pree (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Van Es (PSP), Ter Veld (PvdA), Eshuis (CPN), Lucassen-Stauttener (VVD), Kamp (VVD), Franssen (VVD), Laning-Boersema (CDA).

Plv. leden: Moor (PvdA), Beinema (CDA), Linschoten (VVD), Wolters (CDA), Poppe (PvdA), Nijhuis (VVD), Ter Beek (PvdA), Van der Heijden (CDA), De Kok (CDA), Veldhoen (PvdA), Groenman (D'66), Van Dis (SGP), Vermeend (PvdA), Janmaat-Abee (CDA), Beckers-de Bruijn (PPR), Jabaaij (PvdA), Buurmeijer (PvdA), Van Rey (VVD), Jorritsma-Lebbink (VVD), Hermans (VVD), Andela-Baur (CDA).

ingetrokken. Wel zouden zij graag vernemen welke criteria daarbij worden betrokken. Kan dit worden toegelicht aan de hand van de drie besluiten waarvan de adviescommissie heeft geadviseerd ze in te trekken?

Met betrekking tot de adviezen die de Adviescommissie Warenwet uitbrengt, vroegen de leden van de V.V.D.-fractie hoe vaak deze adviezen unaniem zijn (percentagegewijs).

Kunnen de bewindslieden een overzicht verstrekken van beoogde Warenwetbesluiten, die op dit moment of wel bij de Adviescommissie Warenwet of wel bij departementen in de pijplijn zitten, voorzien van het reeds afgelegde tijdpad? Te denken valt ondermeer aan besluiten met betrekking tot ladders en kinderbedjes.

1.2. *Schrapping van artikel 16c*

De leden van de fractie van D'66 wensten op deze plaats nogmaals hun instemming te betuigen met het schrappen van artikel 16c. Zij vonden de opmerkingen van de regering over dit onderwerp in de nadere memorie van antwoord opmerkelijk vaag. Het spreekt vanzelf dat een goed afstemmingsoverleg beoogt te voorkomen dat geen overeenstemming wordt bereikt. Toch valt niet uit te sluiten dat een dergelijke overeenstemming niet tot stand komt. Wat zal daarvan dan uiteindelijk het gevolg zijn, zo vroegen deze leden. Zal de regeling krachtens de Warenwet automatisch prevaleren?

1.3. *Warenwet voor levensmiddelen en niet-levensmiddelen*

De achterliggende motieven die ertoe hebben geleid dat de leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. pleitten voor een studie naar een aparte wet voor levensmiddelen, waren ondermeer de volgende. De laatste jaren is op grond van nieuwere inzichten, meer en meer sprake van een bewust gevoerd voedingsbeleid (zie ook de regeringsnota over dit onderwerp) waarbij de Warenwet een belangrijke rol kan spelen. Daarnaast zagen deze leden dat als gevolg van de uitbreiding van de werkingssfeer van de Warenwet tot alle roerende goederen, zowel de heterogeniteit als de pluriformiteit van zaken die onder het regiem van de Warenwet vallen dermate zal toenemen dat het de vraag is of daarmee de duidelijkheid wordt bevorderd. Ook wezen zij op het feit dat in de controlerende (Keuringsdiensten) en adviserende (adviescommissie Warenwet) sfeer de aanwezige deskundigheden zich op een zeer breed terrein moeten bewegen.

Het was om deze redenen dat de hier aan het woord zijnde leden vroegen om een studie met betrekking tot een mogelijke splitsing van de Warenwet. Naar hun mening waren de argumenten van de regering tegen het doen verrichten van een dergelijke studie wederom allesbehalve toereikend.

Het leek de leden van de V.V.D.-fractie voor de hand te liggen, dat zij met de «splitsing» niets anders dan de tweede modaliteit – een mogelijke vorming van één basis voor de levensmiddelenwetgeving – konden bedoelen. Overigens vroegen deze leden de bewindslieden om welke redenen teruggekomen wordt op eerdere uitingen op dit punt, zoals in de memorie van toelichting, bladzijde 2. Er was toen sprake van een studie, die voorbereid werd.

De leden van de V.V.D.-fractie benadrukten nogmaals, dat zij een studie naar «een mogelijke vorming van één levensmiddelenwetgeving» zeer gewenst achtten.

Kunnen de bewindslieden een overzicht geven van de opzet van de wetgeving voor waren in landen als Frankrijk, Groot-Britannië, de Verenigde Staten, Zwitserland, Oostenrijk, Italië alsmede Denemarken, Zweden en Noorwegen? Met betrekking tot het gestelde op bladzijde 5, derde alinea, wensten de leden van de V.V.D.-fractie te benadrukken, dat zij uiteraard «de andere wegen» bedoelden, toen zij om een verduidelijking vroegen.

Deze leden zouden het op prijs stellen, indien op hun vraag alsnog zou worden ingegaan. Of moesten zij aannemen, dat deze «andere wegen» zich beperken tot de door het bedrijfsleven ingeslagen weg om te komen tot een databestand van regelgeving?

Hoofdstuk 2. Strekking van het wetsvoorstel

2.1.2. Milieubelang

De leden van de fractie van de P.v.d.A. bleven het betreuren dat een van de belangrijkste nieuwe elementen van het oorspronkelijk ingediende wetsvoorstel, namelijk de uitbreiding van de belangensfeer met die van het milieu, door het huidige kabinet is geschrapt. Op dat moment volstonden zij met deze opmerking behoudens de volgende vragen.

Een belangrijk argument dat door de regering wordt genoemd als grond om het milieubelang in de Warenwet te schrappen wordt gevormd door het feit dat een groot aantal milieuwetten in feite regelgeving op grond van de Warenwet overbodig maken. Kan worden aangegeven in hoeverre deze milieuwetten reeds via daartoe benodigde algemene maatregelen van bestuur in werking zijn getreden? Kan voorts nader worden ingegaan op de snelheid waarmee uitvoeringsbesluiten op grond van de bestaande milieuwetgeving kan plaatsvinden en volgens welke procedures dit plaatsvindt in verhouding tot de totstandkoming van Warenwetbesluiten? Hierbij dachten deze leden onder andere aan de mogelijkheid van spoed- en voorlopige regelingen.

De leden van de fractie van D'66 stelden zich op het standpunt dat het milieubelang in de ontwerp-Warenwet zou moeten worden teruggebracht. Zij zagen in de oorspronkelijke voorstellen hieromtrent een belangrijk aanvullend instrument, naast de Milieuwetgeving, om milieuvriendelijke producten te kunnen weren.

Deze leden waren zich bewust van het feit dat introductie van het milieubelang overlapping zal opleveren met de bestaande milieuwetgeving. Zij wilden dit probleem niet begatelliseren. Wat betreft de departementale afstemming zou het echter niet voor het eerst zijn dat een regeling ter zake getroffen moet worden. Deze leden achtten dit dan ook allerminst een onoverkomelijk bezwaar.

Zij onderschreven ten volle het belang van de milieuwetgeving en waren zelfs van mening dat het primaat voor wat betreft de bescherming van het milieu bij die wetgeving zou moeten liggen. Niettemin kan de Warenwet naar de mening van deze leden een belangrijke aanvullende rol vervullen. Is het immers niet zo, zo vroegen deze leden de regering, dat de milieuwetgeving weliswaar over de instrumenten beschikt om producten te weren die op één of andere wijze schadelijk zijn voor het milieu, maar deze instrumenten in veel gevallen tot lange totstandkomingprocedures aanleiding geven? Kan de Warenwet, in een aantal gevallen, niet sneller en adequater reageren op gesignaleerde, aan producten verbonden milieugevaren?

Is niet juist de omstandigheid dat de Warenwet zich in de eerste plaats op producten richt, waar de milieuwetgeving in de eerste plaats toegesneden is op bepaalde compartimenten van het milieu(-probleem), een argument om aan de Warenwet een aanvullende rol toe te kennen?

Deze leden zagen in dat daarmee overlapping ontstaat met de milieuwetgeving. In voorkomende gevallen zal voor wat betreft het weren of reguleren van waren de keus bestaan uit twee instrumenten, te weten de Warenwet en de Milieuwetgeving. Kan het niet juist in bepaalde gevallen een voordeel zijn om uit beide instrumenten het meest voor de hand liggende middel te kunnen kiezen, zo vroegen deze leden. Kortom, is het niet mogelijk om, onder erkenning van de voorrang van de milieuwetgeving, ook de Warenwet een zelfstandige rol te laten vervullen in de strijd tegen de verontreiniging van het milieu. Doel dient immers te zijn om zo snel en effectief mogelijk te

kunnen handelen. De Warenwet kan daarbij een hulpmiddel vormen, aldus deze leden.

2.1.4. Reclame

De leden van de V.V.D.-fractie hadden – gezien de verwijzing ernaar – de memorie van antwoord op bladzijde 17 en 18 bekeken.

De vraag van deze leden was echter niet of het onderhavige voorstel «voldoende basis» zou bieden voor strafrechtelijke sancties, maar «waarom» hiervoor gekozen werd (dit naar aanleiding van de vierde alinea van onderen op bladzijde 17).

Het gestelde op bladzijde 18 bovenaan: «het wordt noodzakelijk en tevens op zijn plaats geoordeeld» wordt door de bewindslieden nauwelijks nader beargumenteerd.

De leden van de V.V.D.-fractie verzochten de bewindslieden dringend dit in de nota naar aanleiding van het eindverslag alsnog te doen.

Dit was overigens – in de ogen van deze leden – één voorbeeld, waarbij de verwijzing geen antwoord geeft op de gestelde vraag.

Kunnen de bewindslieden enkele voorbeelden geven van gevallen, waarbij misleidende reclame een dermate groot gevaar voor de volksgezondheid zal opleveren, dat strafrechtelijk optreden nodig is?

Hoewel de leden van de V.V.D.-fractie in het nader voorlopig verslag benadrukten dat zij de mogelijkheid tot strafrechtelijke vervolging als een uiterste middel beschouwen, hield deze opmerking geenszins een acceptatie van die mogelijkheid in, zoals in de nadere memorie van antwoord wel gesuggereerd wordt.

Hoe verhoudt zich de opmerking dat reclame een instrument ten behoeve van de verkoopbevordering en niet ten behoeve van goede voorlichting is, met de mogelijkheid dat reclamebureaus kunnen worden verplicht waren alleen op dezelfde wijze aan te prijzen als waarop de fabrikant verplicht wordt produktinformatie te geven (art. 15b.5 en 14f a t/m e)?

Hoe verhoudt zich de opmerking op blz. 17 van de memorie van antwoord, vierde alinea van onderen («Van een beperkte strekking kan naar het oordeel van de ondergetekenden dan ook niet worden gesproken») tot de opmerking op blz. 8 van de nadere memorie van antwoord, dat het strafrechtelijke optreden inzake reclame een uiterste middel dient te zijn?

Kunnen de bewindslieden nader toelichten, hoe de ruime strekking van de strafbepaling gezien moet worden in het licht van het feit, dat de bewindslieden slechts één voorbeeld hebben kunnen noemen waar deze strafbepaling op van toepassing had kunnen zijn (de zemelen, op blz. 51 memorie van antwoord)?

Bij het voorbeeld, genoemd op blz. 8 van de nadere memorie van antwoord, hadden deze leden enige bedenkingen over de betekenis ervan, aangezien de klager in het ongelijk werd gesteld. Het zou, volgens de leden van de V.V.D.-fractie, maar de vraag zijn, of in dit geval bij strafvervolgung de klager wel in het gelijk zou zijn gesteld.

De leden van de V.V.D.-fractie kwam het niet onaannemelijk voor, dat er met betrekking tot de reclame een samenloop van vorderingen zou kunnen ontstaan, op civielrechtelijk, strafrechtelijk als tuchtrechtelijk gebied. Deze leden vroegen de bewindslieden of het de rechtszekerheid niet zou ondermijnen indien tot verschillende uitspraken zou worden gekomen?

Op blz. 8 van de nadere memorie van antwoord, vierde alinea van onderen, wordt gesteld, dat «... in andere gevallen van misleidende reclame het vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie mede wordt afgestemd op het al dan niet door anderen instellen van acties ter zake van misleidende reclame op grond van de andere regelingen». Welke criteria zullen worden gehanteerd, aan de hand waarvan men bepaalt al dan niet tot strafvervolgung over te gaan? Daarnaast vroegen de leden van de V.V.D.-fractie hoe het hanteren van strafrechtelijk optreden als uiterste middel zich verhoudt tot het afhankelijk maken van strafrechtelijk optreden van acties die anderen instellen.

Op blz. 53 van de memorie van toelichting wordt volledigheidshalve opgemerkt, dat artikel 15b niet ziet op «publiciteitsmedia zoals pers, radio en televisie, van de diensten waarvan weliswaar ten behoeve van de openbaarmaking van een aanprijzing gebruik wordt gemaakt, maar die niet geacht kunnen worden zelf «aan te prijzen» en voor de inhoud van de aanprijzing redelijkerwijs niet verantwoordelijk te stellen».

Welke argumenten hebben de bewindslieden om reclamebureaus wèl krachtens artikel 15b verantwoordelijk te kunnen stellen, terwijl zij toch niet geacht kunnen worden voor zichzelf aan te prijzen, aangezien dit in opdracht van de fabrikant van het produkt gebeurt.

Dit mede in het licht van het feit, dat de bewindslieden ook een onderscheid maken tussen goede voorlichting en reclame ten behoeve van verkoopbevordering.

Op welke wijze kan een reclamebureau zich disculperen van artikel 15b.1. «...waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden...»?

Wanneer moet een reclamebureau redelijkerwijs vermoeden, dat men reclame maakt voor een produkt, waarvoor krachtens art. 14f een algemene maatregel van bestuur bestaat?

Gaat de onderzoeksplicht zover, dat men dient na te gaan of er een dergelijke algemene maatregel van bestuur bestaat?

Tot slot vroegen de leden van de V.V.D.-fractie de bewindslieden nogmaals te beargumenteren, waarom huns inziens onder het begrip «verhandelen» tevens de reclame ressorteert. Kan in het antwoord tevens de positie van de Wet Misleidende Reclame worden betrokken?

2.3.1. *Adviescommissie Warenwet*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen naar aanleiding van het gestelde in de memorie van antwoord, of en wanneer er een advies van de ACWW ter zake van haar eigen functioneren in het regime van de vernieuwde Warenwet te verwachten is.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. waren het met de regering eens dat een opsomming van de verschillende standpunten van partijen in het algemeen niet zinvol is, aangezien een bekwaam ambtenaar deze opsomming ook kan vervaardigen. Daarop was hun opmerking dan ook niet gericht. Zoals de regering in de memorie van antwoord zo sprekend uiteenzette, heeft de ACWW er alle belang bij met een zo breed mogelijk gesteund advies naar buiten te treden. In dat geval kan de regering daar moeilijk omheen.

Het ging de leden van de fractie van de P.v.d.A. er echter om dat wordt gegarandeerd dat minderheidsstandpunten naar buiten komen, indien deze zijn gehandhaafd na intensieve pogingen om tot elkaar te komen. In het nader voorlopig verslag benadrukten deze leden al dat het hen niet ging om de technische adviezen of dergelijke, maar met name om belangrijke en principiële kwesties. Zij wachten een meer tegemoetkomend antwoord van de regering af.

Gaarne verwachtten deze leden een toezegging van de regering te zullen rapporteren over de raadpleging van de ACWW door de bedrijfsorganen, zodat kan worden beoordeeld of regelgeving terzake noodzakelijk is. Een termijn van twee jaar vanaf de inwerkingtreding van de gewijzigde Warenwet kwam deze leden redelijk voor.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. wachtten met ongeduld de afloop van het overleg in de ICC over subsidiëring van consumentenorganisaties af. Graag vernamen zij wanneer dit overleg afgerond zal zijn.

De leden van de fractie van D'66 zagen niet in waarom de splitsing van de Adviescommissie Warenwet in twee Kamers de adviseringsprocedure zou vertragen. Daarentegen zagen zij wel de voordelen van zulk een splitsing, juist met het oog op de in de toekomst mogelijk gewenste splitsing van de Warenwet in twee afzonderlijke wetten voor levensmiddelen, respectievelijk niet-levensmiddelen. Over de wenselijkheid van een derge-

lijke splitsing hadden deze leden, mede gezien de opmerkingen in de nadere memorie van antwoord, nog geen eindoordeel. Zou een splitsing van de Adviescommissie in twee Kamers echter niet kunnen bijdragen aan het inzicht omtrent het al dan niet wenselijk zijn van een splitsing in de wetgeving?

Of zo'n splitsing voordelen oplevert, logisch en hanteerbaar is, zou aan de hand van de bevindingen van een gesplitste Adviescommissie kunnen worden beoordeeld. Een intensieve studie, waar de regering de zin niet van inziet, zou dan voorlopig niet noodzakelijk zijn.

2.3.3. *Spoed-c.q. voorlopige regelingen*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. veroorloofden zich nog éénmaal in te gaan op de kwestie van de spoedeisende regelingen. Zij vroegen of de regeling zoals die zal gelden volgens het voorgestelde artikel 14m inderdaad sneller zal werken dan produktschapsverordeningen, zodat het niet meer voorkomt dat het departement de voorzitter van een produktschap moet vragen in te grijpen.

De leden van de V.V.D.-fractie merkten over dit onderwerp nog het volgende op. Op bladzijde 12 wordt gesteld, dat «het situaties betreffen, die in Nederland wellicht niet zo acuut zijn, doch waarin door het treffen van een EG-regeling eventuele verstoring van de concurrentieverhoudingen wordt voorkomen». Kunnen de bewindslieden met enkele voorbeelden het gestelde verduidelijken?

2.3.5. *Product-recall*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. waren de regering erkentelijk dat zij is ingegaan op hun dringende uitnodiging een uiteenzetting te geven over product-recall. Het zal de regering echter niet verbazen, zo zeiden deze leden, dat zij daarbij een aantal kanttekeningen plaatsten.

Naar hun mening vormt de strijdigheid met het algemene rechtsbeginsel dat men zichzelf niet behoeft te beschuldigen, een probleem dat zeker niet lichtvaardig mag worden behandeld, maar anderzijds waren zij van mening dat van een «Catch 22»-situatie nog geen sprake was. Zo dat eventueel wel het geval mocht zijn, zo overwogen deze leden, dan zou het zeer voor de hand liggen dat het voorgestelde artikel 15 daarop zou worden aangepast, in die zin dat met de huidige tekst van artikel 15 als uitgangspunt een meer algemene zorgplicht wordt geformuleerd. Daarnaast zou kunnen worden gedacht aan een duidelijke extra strafbedreiging voor diegenen die niet alle moeite doen teneinde alle extra onheil te voorkomen. In dit verband vroegen deze leden hoe deze kwestie is geregeld in andere landen met een hoog ontwikkeld rechtssysteem, waar zich dezelfde principiële vragen voordoen. Zij dachten daarbij aan de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en de Franse Republiek. Overigens begrepen zij dat dit principiële probleem zich twee jaar ná het in de handel brengen niet meer voordoet. Hun bespreking over dit onderwerp afsluitend, spraken de leden van de P.v.d.A.-fractie de hoop uit dat de voortvarende bestudering van deze kwestie zal leiden tot de indiening van een vierde nota van wijziging, op korte termijn.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden de onderhavige paragraaf met interesse gelezen. Ook zij waren echter niet geheel overtuigd van de argumenten, die werden gebruikt om aan te tonen, dat een regeling ter zake van product-recall, moeilijk te verwezenlijken zal zijn. Dit mede gezien het feit, dat het in andere landen blijkbaar wel mogelijk is.

De leden van de V.V.D.-fractie zouden het zeer op prijs stellen, indien de bewindslieden de wezenlijke wettelijke knelpunten nader zouden kunnen toelichten.

De leden van de fractie van D'66 wensten hun waardering te uiten over de uitvoerige beantwoording van vragen uit het nader voorlopig verslag

over het probleem van de product-recall. Zij hadden ook waardering voor de voortvarendheid waarmee de regering een studie naar de wijze waarop de product-recall eventueel in de wetgeving dient te worden ondergebracht zegt te willen aanvangen.

Zij betreurden het evenwel dat de regering op dit moment nog niet met een concreet voorstel wil komen. Waarom hadden de aanbevelingen van de OESO in andere landen inmiddels wel tot wetgeving kunnen leiden, terwijl in Nederland zelfs nog geen ontwerp van een regeling beschikbaar is? Kan de wetgeving in andere landen niet model staan voor Nederlandse regelgeving hieromtrent?

Is overigens de indruk van deze leden juist, dat evenals dat het geval is met het al dan niet geplitst zijn van de produktenwetgeving in die voor levensmiddelen en niet-levensmiddelen, ook het bestaan van wetgeving voor product-recall samenhangt met het gegeven of een land netto-invoer-, dan wel netto-uitvoerland is?

2.3.6. *Verplichte toevoegingen*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. toonden zich verheugd over de uitvoerige wijze waarop de regering is ingegaan op hun bijdrage aan het voorlopige verslag met betrekking tot dit onderwerp. Dat betekent echter niet dat zij zich geheel tevreden gesteld achtten. Onder meer achtten deze leden het onjuist dat de vrijstellingsregeling, waarmee zij op zich konden instemmen, slechts «tegelijktijd met» de algemene maatregel van bestuur zou worden afgekondigd.

In een zo belangrijke zaak achtten zij dat een onvoldoende toezegging. Naar hun oordeel zou de vrijstellingsregeling in de amvb moeten zijn opgenomen, terwijl in de wetstekst zelf de verplichting van een dergelijke vrijstellingsregeling zou moeten zijn geformuleerd. Zij kondigden aan zonodig een amendement te zullen indienen.

Daarbij rees naar hun oordeel nog een ander probleem. De vrijstellingsregeling richt zich op de producent, maar daarmee is nog niet gegarandeerd dat de consument feitelijk in staat zal zijn om voedingsmiddelen zonder toevoeging te verkrijgen. Immers, zo stelden deze leden, wanneer geen enkele producent een beroep op de vrijstellingsregeling doet, staat de consument in de kou. Zij vernamen hierop gaarne een reactie.

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid waren van mening dat de criteria voor verplichte toevoegingen, waarvoor zij een aantal suggesties hadden gedaan, in de wet zouden moeten worden vastgelegd. Het leek hen onvoldoende als dat alleen in de toelichting bij de amvb gebeurt. Hetzelfde gold in hun ogen voor de hantering van het begrip «bestanddeel» als «voedingsstof». Zij achtten beide onderwerpen een amendement waard.

Overigens vonden de hier aan het woord zijnde leden de argumenten van de regering tegen een «zwaardere» procedure bij de totstandkoming van een amvb op dit punt nog steeds niet erg overtuigend. Juist ten aanzien van zaken die tot de nodige discussie aanleiding kunnen geven is het van groot belang dat tevoren vastligt dat de betrokkenheid van het parlement daarbij zeer sterk zal zijn. Zij toonden zich dan ook voorstander van de zogenaamde «WVG-procedure», waarbij in de wet wordt vastgelegd dat een-vijfde deel van de Kamer de regering kan verzoeken terzake van het in de amvb te regelen onderwerp een wetsvoorstel in te dienen. In hun ogen was dit onderwerp deze zware procedure zonder meer waard. Het argument van de regering, dat een daardoor veroorzaakt tijdverlies ongewenst zou zijn sprak deze leden niet aan.

Indien de toevoeging zonder meer nuttig is, zullen de voedingsmiddelenproducenten daarin zelf al gaarne voorzien. Indien het dan nog noodzakelijk is snel te handelen, zal de desbetreffende algemene maatregel van bestuur snel van kracht kunnen worden, omdat de Kamer niet om een wetsvoorstel vraagt. Ook hierover bereidden deze leden een amendement voor.

De leden van de V.V.D.-fractie bleven grote problemen hebben met het artikel betreffende de verplichte toevoegingen. Zij spraken hier nogmaals hun voorkeur uit voor een aparte wettelijke regeling, indien men er toe zou willen overgaan bepaalde toevoegingen verplicht te stellen.

Overigens stonden deze leden open voor andere mogelijkheden om de verplichte toevoegingen te regelen, echter wel met het resultaat, dat de uiteindelijke beslissing over een dergelijke toevoeging bij de volksvertegenwoordiging komt te liggen. Zouden de bewindslieden terzake met voorstellen kunnen komen?

De leden van de fractie van D'66 waren eveneens door de nadere memorie van antwoord gesterkt in hun opvatting uit het voorlopig verslag, dat de verplichting tot toevoegingen langs een zwaardere weg tot stand dient te komen dan via een algemene maatregel van bestuur.

Juist omdat voorlopig geen andere verplichte toevoegingen voorzien worden dan de thans bestaande ligt het, waar het om een dermate gevoelig onderwerp gaat, voor de hand om de wetgeving voor dit moment dan ook te beperken tot de beide concrete, bestaande verplichtingen. Nieuwe verplichtingen zouden dan door middel van een wijziging van de Warenwet geregeld moeten worden. Dat biedt volgens deze leden de beste garantie op een zorgvuldige totstandkoming van nieuwe regels, te meer omdat dan in ieder geval de Staten-Generaal daarbij betrokken is.

Deze leden wilden niet nalaten hun waardering uit te spreken voor de uitvoerige voorstellen van de fractie van de P.v.d.A. ter zake.

2.4.1. *Kosten van de controle*

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. maakten zich enige zorg over de mate waarin de keuringsdiensten van waren in staat zullen zijn, ondanks enige extra middelen die zij ter beschikking krijgen, alle nieuwe ontwikkelingen aan te kunnen. Daarbij noemden deze leden de (ook door hen accoord bevonden) omvorming tot een gedeconcentreerde Rijksdienst met alle organisatorische gevolgen die dat heeft, de uitbreiding met het repressieve toezicht op de vleeskeuring, het toenemende aantal Warenwetbesluiten dat met name in de non-food sfeer is te verwachten en de incidentele acties die nodig zijn en die veel tijd en energie vragen zoals recentelijk de problemen met de kwaliteit van Oostenrijkse wijnen. Daarom vroegen deze leden aan de regering voortdurend aandacht hiervoor.

2.5. *Verhouding tot andere wettelijke regeringen*

De leden van de fractie van de P.v.d.A. constateerden dat zij een duidelijk andere benadering hebben van de wetgeving ten aanzien van produktgroepen dan de regering. Zij geven de voorkeur zoveel mogelijk één wettelijk regime voor produktgroepen te laten gelden, terwijl de regering uitgaat van het beoogde doel van elk: wet en vanuit dat oogpunt de toepassing van meerdere wetten op een produktgroep geen probleem acht.

Naar het oordeel van deze leden is hun eigen benadering meer gebaseerd op duidelijkheid voor de consument, handelaar en fabrikant, terwijl de regering meer vanuit het standpunt van handhaving redeneert. Zij waren met de regering eens dat in de concrete voorbeelden zoals genoemd de voorrang van de Warenwet een nogal gewrongen constructie zou lijken. Zij waren evenwel van mening dat tegenvoorbeelden, zoals een broodrooster of eierkoker, duidelijk meer thuishoren onder de Warenwet.

Deze leden handhaafden hun pleidooi voor een hiërarchie in de regelgeving, maar accepteerden het huidige voorstel onder de voorwaarden dat zal worden gerapporteerd over de coördinatie tussen de verschillende in het geding zijnde wetten.

Inhakend op de discussie stelden de leden van de V.V.D.-fractie het navolgende aan de orde. Zij zouden het zeer op prijs stellen, als de bewindslieden op het volgende hun commentaar zouden kunnen geven.

Indien apparaten, zoals een cirkelzaag en een elektrische grasmaaier, voor het aspect van de veiligheid, zowel onder de Electriciteitswet als de Warenwet vallen, is het in de praktijk vaak onmogelijk krachtens de Warenwet nadere veiligheidseisen te stellen, aangezien door vertegenwoordigers van het departement waaronder de Electriciteitswet ressorteert in het interdepartementale overleg zou worden gesteld, dat de Electriciteitswet het enige instrument is voor het stellen van alle veiligheidseisen.

Is het ontbreken van een eenduidige opvatting over deze en vergelijkbare kwesties er mede de oorzaak van, dat er op dit moment voor bij voorbeeld de cirkelzagen nog geen warenwetbesluit bestaat?

Hoofdstuk 5. Artikelen

Artikel 15A

De leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. hadden uit de nadere memorie van antwoord de indruk gekregen dat hun vraag met betrekking tot dit artikel niet duidelijk is overgekomen. Het betrof inderdaad het verschil in formulering tussen artikel 15a, eerste lid onder a en b, maar dan net in omgekeerde zin als het antwoord van de regering suggereert. In het eerste lid onder a, dat handelt over eet- en drinkwaren worden uitingen verboden die verband houden met het voorkomen, behandelen of genezen van *een ziekte* van de mens. In het eerste lid onder b, dat handelt over waren die geen eet- en drinkwaren zijn, wordt een ruimere omschrijving gebruikt, namelijk uitingen met betrekking tot de uitwerking van de waar op de *gezondheid* van de mens. Zou het niet voor de hand liggen, zo wilden deze leden weten, om de ruimere omschrijving van het eerste lid onder b (gezondheid van de mens) ook te gebruiken in het eerste lid onder a? Leidt de door de regering voorgestelde formulering in het eerste lid onder a er niet toe dat levensmiddelen weliswaar niet mogen worden aangeprezen als genezer van ziekte, maar wel als bevorderaars van gezondheid en zou dat niet kunnen worden voorkomen door ook voor eet- en drinkwaren de ruimere formulering van het eerste lid onder b te kiezen?

De voorzitter van de commissie,
Haas-Berger

De griffier voor dit verslag,
Van Overbeeke